

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I KŽ 561/2020-9

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ileana Vinja, kao predsjednice vijeća, te Ranka Marijana i Melite Božičević-Grbić kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice-specijalistice Maje Ivanović Stilinović kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. K. G. zbog kaznenog djela iz čl. 222. st. 2. u vezi s čl. 215. st. 1. Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15.-ispravak, 101/17., 118/18. i 126/19. – dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika, podnesenim protiv presude Županijskog suda u Splitu od 7. srpnja 2020., broj K-34/19, u sjednici održanoj 15. travnja 2021.,

p r e s u d i o j e :

I. Prihvaća se žalba državnog odvjetnika, preinačuje se prvostupanjska presuda u odluci o kazni, te se opt. K. G. zbog kaznenog djela iz čl. 222. st. 2. u vezi čl. 215. st. 1. KZ/11., zbog kojeg je prvostupanjskom presudom proglašen krivim, na temelju te zakonske odredbe osuđuje na kaznu zatvora u trajanju pet (5) godina, u koju se kaznu, na temelju čl. 54. KZ/11., uračunava vrijeme provedeno u pritvoru i istražnom zatvoru od 8. listopada 2018. do 26. studenog 2018. i od 24. srpnja 2019. pa nadalje.

II. Žalba opt. K. G. odbija se kao neosnovana, te se u pobijanom a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom opt. K. G. proglašen je krivim zbog kaznenog djela iz čl. 222. st. 2. u vezi sa čl. 215. st. 1. KZ/11., pa je na temelju citiranih zakonskih odredbi osuđen na kaznu zatvora u trajanju tri godine. Na temelju čl. 54. KZ/11., optuženiku je u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru i istražnom zatvoru od 8. listopada 2018. do 26. studenog 2018., te od 24. srpnja 2019. pa nadalje. Primjenom čl. 69. st. 1., 2. i 3. KZ/11., optuženiku je izrečena i sigurnosna mjera obveznog liječenja o ovisnosti – alkoholu, koja može trajati najdulje tri godine. Na temelju čl. 158. st. 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj

152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. – dalje: ZKP/08.) sa svojim su imovinskopravnim zahtjevom, žrtve M. B., J. B. i N. B., upućeni u parnicu. Od optuženika je, primjenom čl. 79. st. 2. KZ/11., oduzet pištolj marke Češka Zbrojevka 7,65 mm, koji će biti uništen. Na temelju čl. 148. u vezi čl. 145. st. 2. toč. 1., 6. i 7. ZKP/08. optuženiku je naloženo podmiriti troškove kaznenog postupka u iznosu 44.132,50 kuna, te paušalnu svotu u iznosu 1.000,00 kuna.

2. Protiv ove presude žalbu su podnijeli državni odvjetnik i optuženik.

3. Državni odvjetnik se žali zbog odluke o kazni, s prijedlogom pobijanu presudu preinačiti i optuženiku izreći kaznu zatvora u duljem trajanju. Opt. K. G., putem branitelje V. G., odvjetnika iz S., žali se zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, zbog odluke o kazni, odluke o sigurnosnoj mjeri i zbog odluke o troškovima kaznenog postupka, s prijedlogom optuženika "... osloboditi odgovornosti za djelo koje mu se pobijanom presudom stavlja na teret ...".

4. Prije održavanja sjednice vijeća spis je, na temelju čl. 474. st. 1. ZKO/08., dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

5. Primjenom čl. 475. st. 2. ZKP/08., o sjednici drugostupanjskog vijeća uredno su izvješteni optuženik i njegov branitelj V. G., koji je i zahtijevao obavijest, te Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske. Neposredno pred početak javnog dijela sjednice, utvrđene su tehničke smetnje audio-video uređaja na Županijskom sudu u Šibeniku, uslijed kojih je, nakon telefonskog razgovora sa optuženikom, određena javna sjednica istog dana u 12,00 sati. Optuženik je u tom telefonskom razgovoru izjavio kako mu je poznato da njegov branitelj nije pristupio sjednici. U međuvremenu, a prije 12,00 sati, optuženik je putem telefaks uređaja dostavio svoju izjavu iz koje proizlazi pristajanje da se sjednica održi u njegovoj odsutnosti, te pisano „Izlaganje“ iz kojeg proizlazi njegovo žaljenje i krivnja, ali i da ga se ne može unaprijed osuditi, a „ranije kažnjavanje ne može stavljat na teret“.

6. Žalba optuženika je neosnovana, a žalba državnog odvjetnika zbog odluke o kazni je osnovana.

7. Suprotno žalbenim navodima optuženika, činjenično stanje je potpuno i pravilno utvrđeno. Zaključci suda prvog stupnja, zasnovani na ocjeni vjerodostojnosti iskaza ispitanih osoba i zaključci zasnovani na ocjeni svih ostalih izvedenih dokaza, pravilno su izvedeni, pa su uslijed toga i zaključci o postojanju odlučnih činjenica pravilno utemeljeni na izvedenim dokazima.

8. Žalitelj nije u pravu kada tvrdi da se prvostupanjski sud „... nije osvrnuo na stav obrane ...“ kako pištolj nije bio optuženikov, niti ga je nosio sa sobom. Žalitelj nije u pravu da optuženik nije bio svjestan posljedice niti je pristao na nju, pa kod njega „... nije postojala neizravna namjera ...“ Nije u pravu ni da je postupao u nužnoj obrani, odnosno „... u eventualnom prekoračenju nužne obrane ...“. Nasuprot takvim paušalnim tvrdnjama žalitelja, prvostupanjski sud se nije samo „... osvrnuo na stav obrane ...“, već je koncepciju izložene obrane i detaljno analizirao. Obranu optuženika je stavio u

kontekst iskaza ispitanih svjedoka, koji su prisustvovali ovom događaju i snimki događaja, koje se nalaze u spisu predmeta. Opisujući događaj, svjedokinja V. M. je rekla da je pored vozila marke „G.“ uočila optuženika i žrtvu P. B. kako se međusobno svađaju, kako nesuvislo viču i deru se. Tijekom te svađe do njih dvojice je došao N. R. i nasrnuo na optuženika, a P. B. ih je tada pokušavao razdvojiti. Na snimci je vidljiv fizički sukob između optuženika i N. R. i ugravanje P. B. između njih dvojice. Na snimci je vidljivo i kako opt. K. G., desnom rukom, vadi iz pojasa pištolj i ponovno ulazi u sukob sa R. O ovome je iskazivao i svjedok N. R., te rekao kako je njemu P. B. govorio da se ne miješa u sukob između njega i optuženika, jer je optuženik opasan i ima pištolj kod sebe. Svjedok R. je vidio kada je opt. G. iz pojasa hlača, desnom rukom, izvadio pištolj, vidio je kada je ovaj pištolj otkočio i repetirao. Svjedok je iskazao kako je u jednom momentu optuženik "... doslovno poludio ...", te su se njih trojica međusobno nagurali, kada ga je optuženik udario drškom pištolja po glavi i tada je začuo pucanj „...odmah pored lijevog uha ...“. Svjedok D. F. je vidio pijano naguravanje ove trojice i pištolj u desnoj ruci optuženika. Među njima nije bilo ozbiljnih udaraca, niti je uočio da je netko nekoga ozlijedio "... više su to bila pijana posla i povlačenje trojice alkoholiziranih muškaraca...". Svjedok je vidio i trenutak kada je optuženik pištoljem udario R. u predjelu glave. Tada je došlo do opaljenja i ošt. P. B. je pao. Ovaj je detalj prvostupanjski sud utvrdio i pomoću snimke iz koje je vidljivo da je optuženik desnom rukom u kojoj je držao pištolj udario N. R. u lijevi dio glave, te kako je nakon tog udarca P. B., odjednom, pao na tlo.

9. Iz iskaza svjedoka i snimki je razvidno da se radilo o fizičkom obračunu trojice pijanih muškaraca koji se međusobno nagurali, pa se u takvom sukobu nitko ne može pozivati na nužnu obranu, a posebno ne optuženik koji je bio agresivan, koji je napadao i koji je jedini imao pištolj u ruci.

10. Nasuprot tvrdnji žalitelja, pravilno je utvrđenje prvostupanjskog suda da se optuženik naguravao držeći u ruci otkočeni pištolj s prstom na obaraču i metkom u cijevi. Bio je svjestan da može doći do opaljenja i ugrožavanja života i tijela osoba koje su se tu nalazile, na što je pristao. Traseološkim vještačenjem je utvrđeno kako je pištolj bio u ispravnom stanju, pa nije moglo doći do nekontroliranog ispaljivanja hica, odnosno do samoopaljenja. Optuženik je tim pištoljem udario po glavi N. R., pri čemu je došlo do opaljenja i zrno je pogodilo P. B. Nedvojbeno je utvrđeno kako je ošt. B. zadobio prostrijelnu ranu u području prijelaza glave u vrat sa posljedičnim krvarenjem u meke moždanice, otekline malog mozga i moždanog debla, krvarenje u moždane komore, akutno slojevito krvarenje pod tvrdom moždanicom čeonu lijevo, prijelom prvog vratnog kralješka, prijelom baze lubanje i prijelom sinusa desne gornje čeljusti s krvarenjem, uslijed kojih ozljeda je preminuo za vrijeme liječenja u KBC-u S. O ovome je jasno iskazivao vještak dr. A. A., te naglasio kako između zadobivenih ozljeda i smrtnog ishoda „... postoji izravna uzročno posljedična veza ...“.

11. Nasuprot tvrdnji optuženika, pravilno je utvrđenje prvostupanjskog suda kako nije vjerodostojna njegova obrana da pištolj nije donio sa sobom. Pravilno je utvrđenje kako nije vjerodostojna ni obrana da je pištolj bio u rukama N. R., kojem ga je optuženik, navodno, pokušavao oduzeti. Kako su ovakvi navodi optuženika zorno opovrgnuti snimkama samog događaja i iskazima svjedoka, pravilno je utvrđenje da je

optuženik bio taj koji je donio pištolj i tijekom naguravanja ga izvadio iz pojasa i repetirao.

12. Premda žalitelj tvrdi kako optuženik nije mogao biti svjestan posljedica, jer je bio u teško pijanom stanju, iz vještačkog nalaza i mišljenja dr. sc. D. B. proizlazi da je optuženik, ipak, bio svjestan posljedica svojih postupaka. Međutim, zbog stanja teškog pijanstva, njegova mogućnost shvaćanja značenja postupaka i upravljanja njima bila je bitno smanjena. Iz pregledanih snimki proizlazi kako optuženik nije bio izvan realiteta. Njegove radnje, sa aspekta osobe koja napada, bile su logične i životne. Izvadio je pištolj iz pojasa, stavio metak u cijev, te držeći prst na obaraču tim pištoljem udario po glavi drugu osobu. Uostalom, da je optuženik bio svjestan svojih postupaka, premda u stanju bitno smanjene ubroјivosti, razvidno je iz snimke kamere koja je zabilježila trenutke nakon što je ranjeni P. B. pao i ostao ležati na tlu. Optuženik je, usprkos tome, sa uperenim pištoljem i koordiniranim pokretima, odrješito, držao distancu prema N. R. i glasno mu izdavao naredbe, a tek potom krenuo pružiti pomoć ranjenom B.

13. Nasuprot žalbenim tvrdnjama optuženika, prvostupanjski sud je na temelju izvedenih dokaza, potpuno i pravilno, utvrdio postojanje svih odlučnih činjenica, te savjesnom ocjenom dokaza, osnovano, zaključio da je optuženik počinio odnosno kazneno djelo. Za svoja utvrđenja dao je valjano i logično obrazloženje, na koje se upućuje žalitelj.

14. Optuženik nije, a državni odvjetnik je u pravu kada se žali zbog odluke o kazni. Odluka o kazni mora izražavati individualiziranu, zakonom predviđenu društvenu osudu zbog konkretnog kaznenog djela. Određujući vrstu i mjeru kazne koju će primijeniti, sud mora uzeti u obzir okolnosti koje utječu da kazna po vrsti i mjeri bude lakša ili teža za počinitelja kaznenog djela. Osobito treba cijeliti stupanj krivnje, pobude iz kojih je kazneno djelo počinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede kaznenim djelom zaštićenog dobra, okolnosti u kojima je kazneno djelo počinjeno, okolnosti u kojima je počinitelj živio prije počinjenja kaznenog djela i usklađenost njegovog ponašanja sa zakonima, okolnosti u kojima živi i njegovo ponašanje nakon počinjenja kaznenog djela, te ukupnost društvenih i osobnih uzroka koji su pridonijeli počinjenju konkretnog kaznenog djela.

15. Odlučujući o vrsti i mjeri kazne, prvostupanjski sud je, olakotnim, cijenio optuženikovo jasno izraženo žaljenje i kajanje zbog ovog događanja, te što je nakon samog događaja pokušavao pomoći ranjenom P. B. Olakotnim je cijinjena i činjenica da je optuženik oženjen i otac troje malodobne djece, te da je bio bitno smanjen ubroјiv u vrijeme počinjenja odnosnog djela. Otegotnim je cijinjena njegova ranija osuđivanost.

16. Državni odvjetnik je u pravu, u onom dijelu žalbe, kada tvrdi da je prvostupanjski sud propustio otegotnim cijeliti optuženikovu bezobzirnost. On je na javnom mjestu, u naseljenom dijelu grada, bahato, nosio nabijeni pištolj, zataknut za pojasom hlača. Prilikom banalnog, pijanog naguravanja, potegnuo je taj pištolj i sa prstom na obaraču udario drugu osobu, uslijed čega je došlo do nekontroliranog ispaljenja sa fatalnim ishodom. Sve se to odvijalo u popodnevnim satima ispred stambenih zgrada, u blizini brojnih građana, a što je prvostupanjski sud trebao staviti u kontekst cijelog događaja i cijeliti otegotnom okolnosti.

17. Vodeći računa o općim pravilima izbora vrste i mjere kazne, te o svrsi kažnjavanja, strožom kaznom od one koju je izrekao prvostupanjski sud, i to kaznom zatvora u trajanju pet godina, moći će se izraziti društvena osuda zbog počinjenog kaznenog djela. Takvom će se kaznom utjecati na počinitelja da ubuduće ne čini kaznena djela, ali utjecati na sve ostale da ne čine kaznena djela kao i na svijest građana o pogibelnosti kaznenih djela i pravednosti kažnjavanja njihovih počinitelja.

18. Optuženik u žalbi zanemaruje kako je svrha sigurnosnih mjera otklanjanje okolnosti koje omogućavaju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela. Optuženik je zbog ovisnosti o alkoholu sklon ekscesima, uslijed čega postoji opasnost da će zbog te ovisnosti počiniti teža kaznena djela. Pravilno je, stoga, prvostupanjski sud izrekao sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti o alkoholu.

19. Nasuprot žalbenoj tvrdnji optuženika, prvostupanjski sud mu je, pravilno, naložio podmiriti troškove kaznenog postupka jer, za sada, ne postoje uvjeti za oslobađanje. Ukoliko se, naknadno, utvrdi postojanje uvjeta, predsjednik vijeća može posebnim rješenjem osloboditi optuženika dužnosti naknade troškova kaznenog postupka.

20. Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija. Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, ispitujući pobijanu presudu po službenoj dužnosti, u skladu s čl. 476. st. 1. toč. 1. i 2. ZKP/08., nije našao da bi bila ostvarena ni bitna povreda odredaba kaznenog postupka, niti povreda kaznenog zakona na štetu optuženika, na koje povrede drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti. Stoga je primjenom čl. 486. ZKP/08. trebalo odlučiti kao u izreci ove presude.

Zagreb, 15. travnja 2021.

Predsjednica vijeća:
Ileana Vinja, v.r.